

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy ČR k materiálu MF ČR: „Příprava státního rozpočtu České republiky na rok 2018 a střednědobého výhledu na léta 2019 a 2020“
Č. J.	GŘ/34/SHP/2017
DATUM ZPRACOVÁNÍ	29.5.2017
KONTAKTNÍ OSOBA	Bohuslav Čížek
TELEFON	225 279 203
E-MAIL	bcizek@spcr.cz

SHRNUTÍ - OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Materiál přes predikce ekonomického růstu a vývoje ekonomiky ve vztahu k potenciálu, přes zavádění opatření boje proti daňovým únikům nezohledňuje cíl vést k vyrovnanému rozpočtu. Řada potřebných opatření je samozřejmě mimo působnost státního rozpočtu a souvisí se systémem a potřebou systémových změn. **Takto předložený rámec a první návrh rozpočtu považujeme za ne příliš kvalitní, neobsahující systémové změny, nevycházející ze vzniklých či vznikajících strategií zaměřených na dlouhodobý růst a konkurenceschopnost.** Zároveň MF ve své tiskové zprávě ze dne 22.5.2017 deklarovalo, že díky „úsporám“ v rámci řízení státního dluhu umožňuje navýšovat mimo jiné mzdy vybraných pracovníků veřejné sféry o 10 % v roce 2017. Toto navýšení je prováděno opět plošně bez vazby na výkonnostní ukazatele a zvyšuje základnu do budoucna, což je ze strany MF opomíjeno. Navíc je prováděno v době nízkých úroků a pozitivních výsledků ekonomiky. Do budoucna lze očekávat další tlaky a požadavky na růst mezd, což i v případě zhoršení ekonomického vývoje a nárůstu úrokových sazeb, může vést k dalším nárokům na státní rozpočet. Dále, pro následující roky jsou plánovány deficitní rozpočty (a to navíc za naplnění predikcí ekonomického růstu). **Toto opatření také nenavazuje na dosavadní politiku MF v roli „správce rozpočtu/ správce veřejných financí“ a například i zmíněná tisková zpráva z pohledu dosavadních pravidel přípravy rozpočtu působí značně nepřesně.** Nevíme ani, že by předtím bylo něco takového vládou projednáváno a prostředky jsou pro tyto účely dlouhodobě v resortech zajištěny bez narušení principů tvorby rozpočtu ze strany MF, které má být správcem veřejných peněz a hlídat jejich využívání. **Naopak vládou schválená usnesení reflektovány v návrhu nejsou (například VaV –viz dále).**

Předložený materiál také **nelze v řadě bodů blíže připomínkovat**, jedná se o rámcový základní přehled hlavních předpokladů a parametrů, kde věříme, že bude prostor ještě řadu bodů upřesnit, vysvětlit a napravit. Nicméně je realitou, že strukturu řady výdajů má v gesci příslušný resort a i jednotlivé resorty by měly reflektovat své priority a snažit se nadále zefektivňovat svou činnost a přispívat k vyšší hospodárnosti s veřejnými prostředky – tj. „hospodařit v rámci svých rozpočtů“. V žádné z částí materiálu ale není uvedeno, jak MF ČR pracuje ve vztahu s jednotlivými resorty s tlakem na vyšší efektivitu výdajů – snížením například výdajů za služby, materiál apod. **V materiálu se pouze hovoří o plošném navýšování mezd (rychleji než v soukromé sféře a rychleji než růst produktivity soukromého sektoru, který je zdrojem veřejných příjmů, kde navíc výkonnost veřejné správy neroste) a počtu pracovních sil.** Zvyšuje se celá řada výdajů čistě dodáním prostředků do dané oblasti bez jakékoliv restrukturalizace. Peníze jsou tak do daných a často ne příliš efektivních systémů pouze nalévány, někdy i tempem rychlejším než roste ekonomika.

Požadujeme, aby hodnoty tvorby rozpočtu vycházely i z dat o skutečném plnění. V návrzích rozpočtu z minulých let – a zdá se, že letos tomu nebude jinak- jsou tak uměle navyšovány kapitoly a pracuje se s nepřesnými předpoklady. Přesněji řešeno, vychází se z hodnot, které neodpovídají skutečnosti z minulých let. Jako příklad jsme vždy uváděly výdaje na služby, které se v minulosti vždy buď mírně navyšovaly či nepatrně snižovaly, nicméně oproti schválenému rozpočtu a nikoliv oproti skutečnosti čerpání, a tak ve skutečnosti docházelo pouze k navyšování a vytváření polštáře při tvorbě rozpočtu, namísto projevu deklarace efektivnosti hospodaření v číslech státního rozpočtu. **Skutečnost plnění a schválený rozpočet se také v praxi výrazně liší.** K tomuto nebyla provedena žádná analýza a následná korekce nastavení tvorby rozpočtu. Pokračuje se v dosavadním postupu. Dle zkušeností z posledních let a i dle očekávání pro tento rok, lze očekávat, že návrh je v podstatě navýšením deficitu (či dává prostor pro jeho navýšení), i když ve srovnávací tabulce to ilustrativně tak nevypadá.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Předpoklady rozpočtu

Ke kapitole - Makroekonomická predikce s výhledem do roku 2020

Makroekonomickou predikci pro rok 2018 nepovažujeme za nereálnou, scénář považujeme za současných předpokladů za tzv. střední (tj. ani ne optimistický, ani pesimistický). Tj. průměrný a v souladu s dalšími predikcemi, jak poukazují výsledky kolokvia MF ČR, kterého se účastníme. Naše predikce počítá pro příští rok s mírně vyšším růstem reálného HDP. **K makroekonomické predikci jako takové nemáme zásadních připomínek**

2. Sestavování rozpočtu, forma, přehlednost

K Předkládací zprávě

Lhůtu 5 pracovních dnů k předložení připomínek považujeme u tak zásadních návrhů jako je státní rozpočet za krátkou. Nicméně, očekáváme, že následná jednání k jednotlivým předpokladům a návrhům výdajů budou vedena věcně a podrobně s dostatečným prostorem pro nastudování návrhu rozpočtu, předpokladů a parametrů.

Návrh je předložen ve stejné struktuře jako v posledních letech, tj. k žádné změně nedochází a návrh nadále nereflektuje dlouhodobé připomínky zajištění provazby na hlavní priority a cíle hospodářské politiky vlády; členění tomuto není přizpůsobeno. V této souvislosti materiál neobsahuje vyčíslení plnění priorit ve vazbě na rozpočet (celkové investice a jejich členění na dopravu, VaV, ESIF apod.), tak jak v minulosti Svaz vyžadoval, a ve formě konkrétní jednoduché tabulky navrhoval pro posuzování finančního zajištění, plnění priorit a hlavně pro účely přehlednosti a řízení. Z předloženého návrhu nelze usoudit, zda letos dojde ke koncepční změně a nebude docházet k postupu jako v letech minulých, kdy byl připraven první návrh dle dosavadních postupů bez významnějších systémových úprav a následně docházelo pouze na základě politických jednání k přesunům (a v některých případech i úprav odhadů tak, aby vyšly schválené celkové rámce, měnily se odhady příjmů i v řádu dnů bez výraznějších změn předpokladů).

Ke kapitole - Základní ukazatele státních fondů, k tabulkové části návrhu úhrnné bilance pro roky 2018-2020

Pro přehlednost by bylo vhodné doplnit porovnání např. alespoň se skutečností roku 2016 a návrhem 2017.

3. Hlavní parametry a výše deficitu

Ke kapitole - Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí na léta 2018-2020

Vzhledem k tomu, že část k rozpočtové strategii sama poukazuje na předpoklad, že se ekonomika bude nacházet nad úrovní svého rovnovážného výstupu, v materiálu absentuje, jak fiskální politika (skrze veřejné rozpočty/státní rozpočet) bude v tomto případě opatrností, tj. nebude procyklická. **Není zmíněno, jak bude využito toto období pro zlepšování veřejných financí (vyrovnaný rozpočet není plánován), tak aby do budoucna pro fáze ekonomického oslabení mohla působit mírně proticyklicky bez dalšího narušení stability veřejných financí.** Návrh výše deficitu dle návrhu státního rozpočtu na základě předkládaných čísel považujeme za nedostatečný; jak vzhledem k ekonomické situaci tak vzhledem ke skutečným výsledkům státního rozpočtu. Ve skutečnosti je tak deficit dále prohlubován. Výše deficitu by měla být zpřesněna tak, aby docházelo následně ke skutečnému snížení deficitu!

Deficit státního rozpočtu na rok 2018 je navržen ve výši 50 mld. Kč, což je pouze virtuálně o 10 mld. Kč méně oproti schválenému rozpočtu pro tento rok. Pro rok 2019 ale opět také ve výši 50 mld. Kč.

Návrh je v tomto málo ambiciózní. Vezmeme-li v úvahu rostoucí příjmy díky růstu ekonomiky, díky opatřením boje proti daňovým únikům, díky správě státního dluhu, či (pokud jsou pravdivá) snahy o efektivnější hospodaření státní správy, pak by měl vznikat prostor pro růst výdajů a ke snižování deficitu. Návrh je ale pouhým navázáním na dosavadní postupy návrhu rozpočtu bez zohlednění (a nějaké související analýzy) nastavení tvorby rozpočtu, odhadů a následného plnění (na toto jsme již několikrát upozorňovali v minulosti, stejně jako další ekonomičtí komentátoři či NKÚ). MF nevyužívá dostatečně možnosti současné ekonomické situace. **Pokud vláda v rámci své sociální politiky zvyšuje řadu výdajů, nemělo by to být na úkor produktivní sféry, která je zdrojem příjmů veřejných financí. Konkrétně by neměly být omezovány aktivity umožňující růst přidané hodnoty (podpora aplikovaného VaV), které přispívají k růstu mzdové úrovně a tím i ke zdrojům příjmů státního rozpočtu, a to dlouhodobě, na rozdíl od navýšování sociálních výdajů, které jsou naopak primárně impulsem pro krátkodobé navýšení HDP.**

Navýšení výdajů na platy bez adekvátního zlepšení služeb - neúměrně vůči soukromé sféře a plošně nepovažujeme za řízený systémový přístup. Nejen, že se zvyšuje základna (mandatorní výdaje) do budoucna, ale dochází pouze k politické diskusi o výši mezd, nikoliv o efektivitě jednotlivých systémů (zdravotnictví, úřady).

4. Příjmy

Ke kapitole - Daňové příjmy

DPH (problematika EET) – V materiálu je uvedeno: „Růst inkasa bude způsoben především pozitivním ekonomickým vývojem, projeví se zde také pozitivní dopad opatření zavedených v předchozích letech, zejména kontrolního hlášení a náběh 3. a 4. fáze elektronické evidence tržeb. V rámci 3. fáze elektronické evidence se jedná například o svobodná povolání, dopravu a zemědělství. V rámci 4. fáze dojde k zahrnutí vybraných řemesel a výrobních činností do elektronické evidence tržeb.“ Zde je nutné, aby byl dodržen náběh všech fází tak, jak MF původně avizovalo. Existuje zde politické riziko přidávání výjimek, které sníží odhady. Zde tedy je určité politické riziko směrem dolů. Svaz požaduje ale náběh všech fází EET.

DPPO

Dosavadní výsledky letošního roku ukazují na možnost větších než očekávaných příjmů v roce 2017 – například u DPPO, což vytvoří i vyšší základnu pro rok 2018 a zvyšuje pravděpodobnost vyšších než očekávaných příjmů. Nicméně považujeme odhady (i celkově daňových příjmů v průměru) za přiměřené a nevidíme důvod (i z pohledu rizik a ze zásady opatrnosti při tvorbě rozpočtu) odhady dále vylepšovat.

Žádáme, aby vylepšování odhadů daňových příjmů nebylo v následujících měsících činěno a uvedený scénář odhadu byl zachován. Jeho úpravy by pouze podkopávaly důvěru v relevantnost propočtů.

5. Výdaje

Ke kapitole - Výdaje státního rozpočtu

V návrhu **absentují opatření či změny, které by naopak výdaje ze státního rozpočtu snižovaly**. Naopak nejsou kryty dle plánovaných předpokladů priority hospodářské politiky jako je například VaV, kde u VaV sice meziročně k nárůstu nedochází, ale není pokryta výše schválená vládou.

Ke kapitole - Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci

Opět také dochází k nárůstu počtu míst na 446 tisíc a nejsou uvedeny žádné informace, kde naopak se daří systémovými změnami a zefektivněním činnosti místa snižovat. Žádáme o doplnění tabulky, kde se podařilo procesy racionalizovat a místa zredukovat.

Ke kapitole - Výdaje na výzkum, vývoj a inovace

Výdaje na výzkum, vývoj a inovace navržené MF na r. 2018 jsou v rozporu s potřebami české ekonomiky a její konkurenceschopnosti. Na rozdíl od například nárůstu sociálních výdajů zvyšují potenciál růstu ekonomiky a tím přispívají k zajištění zdrojů ekonomiky i do budoucna **zaručující mimo jiné příjmy do veřejných rozpočtů a zvýšení mezd obyvatel ČR.**

Po třech letech, kdy byly vládou výrazně zvyšovány v letech 2015 - 2017 zejména výdaje na základní výzkum poskytované na základě silně problematické a již zrušené metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací 2013-16 (výdaje na rozvoj výzkumných organizací) a to bez ohledu na potřeby ekonomiky a společnosti, **vláda svým usnesením ze dne 22. května 2017 schválila „Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2018 se střednědobým výhledem na léta 2019 a 2020 a dlouhodobým výhledem do roku 2024“.** Tento vládou schválený návrh rozpočtu poprvé za funkční období stávající vlády výrazně navýšil prostředky na aplikovaný výzkum, nezbytný zejména pro konkurenceschopnost průmyslu, ale i pro řadu dalších odvětví a resortů. Ministerstvo financí ale sestavilo rozpočet, který nereflektuje doporučení RVVI, ale ani vládou schválené usnesení. Restriktivní návrh MF snižuje oproti vládou schválenému návrhu výdaje zejména v kapitolách MPO (o cca 1,2 mld. Kč) a TA ČR (o cca 0,8 mld. Kč), ale i v řadě dalších, z hlediska výzkumu menších rozpočtových kapitol (MV, MŽP, MPSV aj.). V případě MPO navíc brání včasnému čerpání výdajů ze strukturálních fondů (OP PIK) a fakticky podporuje přesun čerpání prostředků do závěru finančního období se všemi negativními důsledky, které přineslo již předchozí období 2007 - 2013. **Návrh je navíc sestaven čistě mechanicky a na základě rok starých údajů bez promítnutí změn, ke kterým v oblasti VaVaI došlo a nezaručuje tak efektivní čerpání prostředků státního rozpočtu. Tyto restriktce podle návrhu MF mají pokračovat v dalších letech střednědobého výhledu na léta 2019 a 2020, tím by došlo k dlouhodobým negativním změnám.**

K tabulce T13 -EU

Počítá MF ČR s možností dodání spolufinancování ze SR na OP PIK pro MPO v roce 2018, tak jak bylo při nastavování pravidel financování v OPPIK na vládě dohodnuto? MPO s tímto požadavkem může přijít v průběhu tohoto roku. Prosíme o tuto informaci.

K rozpočtu SFDI

Dle schváleného rozpočtu na rok 2017 a návrhu na 2018 dotace ze státního rozpočtu mírně roste, nicméně celkový příjem SFDI klesá o cca 2 mld. Kč. v loňském roce bylo navíc na rok 2018 v rozpočtu SFDI alokováno 48 mld. Kč, letos se plán snížil o 3. mld. Kč na 45 mld. Kč (bez příjmů EU a FM) zejména snížením dotace ze státního rozpočtu na krytí deficitu. **Požadujeme informaci o tom, zda a případně v jaké výši budou**

převáděny nespotřebované prostředky z minulých let do rozpočtu SFDI na rok 2018. Požadujeme informaci o tom, zda je zajištěno, že plánované výdaje dostatečně pokryjí plánované výdaje SFDI na budování infrastruktury dle poslední aktualizace Dopravních sektorových strategií (DSS) a Přehledu přípravy staveb pravidelně předkládaného tripartitě a Vládě.

Nové povinnosti vyplývající z nového Nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) a kapitoly ÚOOÚ, MPO, MV, MZDR...

V návrhu výdajů Úřadu na ochranu osobních údajů dochází oproti schválenému rozpočtu na rok 2017 v roce 2018 k nárůstu meziročně pouze o cca 6 mil. Kč. Požadujeme vyjasnit, zda tento minimální nárůst zohledňuje nové povinnosti v souvislosti s GDPR a potřebou najmout a udržet příslušné experty, které bude ÚOOÚ muset najmout, aby bylo možné plnit povinnosti z nařízení. Částka navýšení 6 mil. Kč se pak jeví jako značně nedostatečná. Státní rozpočet by měl počítat se zajištěním zdrojů pro tuto oblast, která vyplývá z evropského nařízení a bude účinná od května 2018. Kromě ÚOOÚ bude potřeba zajistit přípravu českého prostředí (nejen firmy, ale například i oblast zdravotnictví, sociálních služeb, podnikatelská sféra apod.) na povinnosti z GDPR a související aktivity s plněním povinností. Státní rozpočet by měl s těmito aktivitami v rámci příslušných ministerstev počítat. Chtěli bychom se zeptat, jak jednotlivé resorty (MV, MZDR, MPO, MPSV a další) s těmito výdaji počítají a jak je zajištěno jejich krytí.

Dotace na podporu OZE

Celková výše podpory OZE pro rok 2018 má činit 44,7 mld. Kč. Ministerstvu průmyslu a obchodu je pro rok 2018 navržena dotace na obnovitelné zdroje energie ve výši 25 mld. Kč. Pro rok 2019 ve výši 25,5 mld. Kč a pro rok 2020 ve výši 26,2 mld. Kč. Částku za rok 2018 považujeme za akceptovatelnou. „Bez připomínek“

Podpora Exportu (ČEB, EGAP)

Podle nás EGAP nese větší riziko než ČEB, která má díky pojištění EGAP relativně nízké kapitálové požadavky za nezaplacené úvěry. EGAP, jakožto finální nositel rizika státem podpořeného exportu, musí být kapitálově silná instituce. Vláda by tedy měla uvažovat o tom, že by část nebo celou částku určenou v roce 2017 na navýšení kapitálu ČEB (1 mld. Kč) převedla do položky navýšení kapitálu či dotace do pojistných fondů EGAP.

Zákon také řadu let počítá s kapitolou dorovnávání úrokových rozdílů, ale systém se fakticky nespustil. Vláda by tedy měla jasně říci, kdy bude systém spuštěn. Pokud systém nebude v dohledné době spuštěn, rozpočtované prostředky by měla využít na kapitálové posílení EGAPu.